

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ludmily Valentové a soudkyň JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Miluše Doškové v právní věci žalobkyně: **J. M.**, zastoupená JUDr. Janem Soldátem, advokátem se sídlem Sažinova 763, Milevsko, proti žalovanému: **Finanční úřad v Písku**, se sídlem Nábřeží 1. Máje 2259, Písek, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 30. 5. 2007, č. j. 10 Ca 68/2007 - 63,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **se zamítá.**
- II.** Žalovanému **se náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává.**

O d ů v o d n ě n í :

Žalobkyně (dále „stěžovatelka“) podala včas kasační stížnost proti rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 30. 5. 2007 č. j. 10 Ca 68/2007 - 63, kterým byla zamítnuta její žaloba; touto se podle ust. § 82 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“) domáhala zákazu pokračování porušování svých práv spočívající v odmítnutí žalovaného jednat se zplnomocněným zástupcem společnosti K. n. s. r. o. v likvidaci, na jejíž majetek byl prohlášen konkurz.

V žalobě uvedla, že jako jednatelka a současně likvidátorka výše uvedené společnosti udělila plnou moc daňovému poradci ke zjišťování daňových nedoplatků u správce daně. S takto zvoleným zmocněncem však bylo žalovaným odmítnuto jednat s odůvodněním, že na majetek společnosti byl prohlášen konkurz a jedinou osobou oprávněnou udělovat taková zmocnění je správce konkurzní podstaty. Stěžovatelce tak bylo znemožněno

společnost zastupovat a správní orgán významně zasáhl do jejích povinností uložených § 17 a násl. zákona o konkurzu a vyrovnání.

Krajský soud rozhodl o žalobě tak, že ji usnesením ze dne 11. 10. 2006, č. j. 10 Ca 128/2006 - 18 podle ustanovení § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. odmítl s tím, že nejsou splněny podmínky řízení. Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti proti citovanému usnesení rozhodl tak, že jej rozsudkem ze dne 16. 3. 2007, č. j. 5 Aps 6/2006 - 47 zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení. Krajský soud poté rozsudkem ze dne 30. 5. 2007 č. j. 10 Ca 68/2007 - 63 žalobu zamítl s odůvodněním, že se v daném případě nejednalo o nezákonný zásah. V napadeném rozsudku uvedl, že dle ust. § 14 odst. 1 zákona o konkurzu a vyrovnání, prohlášením konkurzu přechází oprávnění nakládat s majetkem podstaty, a podle písm. h) zanikají rovněž úpadcovy příkazy a plné moci. V souladu s ust. § 14a téhož zákona přechází na konkurzního správce oprávnění vykonávat práva a plnit povinnosti, které podle zákona a jiných právních předpisů přísluší úpadci. Žalovaný dle krajského soudu postupoval v souladu s platnou právní úpravou, kdy k nahlížení do spisu úpadce a případně také k podání žádosti o vystavení potvrzení o stavu na daňovém účtu úpadce byl legitimován pouze konkurzní správce, který mohl k realizaci takového práva zmocnit třetí osobu. O nezákonný zásah se tedy v daném případě nejednalo, když do veřejných subjektivních práv žalobkyně zasaženo nebylo, neboť žalobkyně není osobou jejíž práva by byla neumožněním daň. poradci Ing. M. nahlédnout do daňového spisu společnosti K. n. s. r. o. v likvidaci, dotčena. Jednání žalovaného, které žalobkyně popsala ve svém návrhu, není zásahem do veřejných subjektivních práv žalobkyně ve smyslu § 82 s. ř. s.

V kasační stížnosti stěžovatelka napadá rozsudek Krajského soudu v Českých Budějovicích z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., tj. nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Stěžovatelka nesouhlasí se závěry krajského soudu a uvádí, že je oprávněna jako statutární představitelka společnosti, která je v úpadku, udělit platnou plnou moc. Nerespektováním této plné moci došlo k zásahu do jejích práv. Stěžovatelka má za to, že její kasační stížnost je důvodná a navrhuje, aby Nejvyšší správní soud rozsudek Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 30. 5. 2007, č. j. 10 Ca 68/2007 - 63 zrušil.

Žalovaný se v písemném vyjádření ztotožňuje s právním názorem krajského soudu; stěžovatelka nebyla žádným způsobem krácena na svých subjektivních právech. Žalovaný uvedl, že nebyl oprávněn jednat se zvoleným zástupcem stěžovatelky, neboť v souladu s ust. § 14 odst. 1 zákona o konkurzu a vyrovnání přechází oprávnění nakládat s majetkem podstaty na správce konkurzní podstaty a podle písmene h) zanikají rovněž úpadcovy příkazy a plné moci. Z toho pak vyplývá, že pouze správce konkurzní podstaty je ve smyslu ust. § 10 odst. 3 daňového řádu oprávněn udělit plnou moc jiné osobě k zastupování v daňovém řízení. V opačném případě by správce daně porušil ust. § 24 daňového řádu, tj. povinnost zachovávat mlčenlivost. Navrhl proto kasační stížnost zamítnout jako nedůvodnou.

Nejvyšší správní soud vázán rozsahem kasační stížnosti a řádně uplatněnými kasačními důvody (§ 109 odst. 2 a 3 s. ř. s.) napadený rozsudek krajského soudu přezkoumal, přitom dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Jak vyplývá ze správního spisu, dne 2. 8. 2006 se dostavil k žalovanému Ing. M., zplnomocněný pí. M. (likvidátorkou společnosti K. n. s. r. o. v likvidaci) k nahlédnutí do spisu výše uvedené společnosti. Nahlédnutí do spisu mu nebylo žalovaným umožněno s tím, že společnost je od 14. 6. 2006 v konkursu a byl ustanoven správce konkursní podstaty JUDr.

J. J. Správce daně posoudil plnou moc vydanou pí M. jako neúčinnou. Ing. M. podal proti postupu žalovaného stížnost, o níž bylo rozhodnuto tak, že se řízení zastavuje dle ust. § 27 odst. 1 písm. c) daňového řádu, neboť navrhovatel není daňovým subjektem.

Ochrana veřejných subjektivních práv fyzických a právnických osob poskytovaná správními soudy má subsidiární povahu ve vztahu k ochraně poskytované správními orgány. Tam, kde se lze ochrany domoci v rámci systému veřejné správy, je na tom, jehož práva byla ohrožena nebo porušena, aby nejprve využil této možnosti. Ochrana poskytovaná správními soudy však nastoupí teprve poté, co nebylo dosaženo nápravy či ochrany v rámci samotného systému veřejné správy. Odpovídá to základní koncepci správního soudnictví jako kontroly veřejné správy a nikoli náhrady v její věcné kompetenci.

Ochranu před faktickými nezákonnými zásahy veřejné moci do práv osob, které nejsou rozhodnutími ani jinými individuálními akty, poskytuje soudní řád správní v ustanovení § 82. Citovaný zákon používá výrazu zásah samostatně, odděluje od něj dále pokyny a donucení; na druhou stranu současně uvádí zásah jako legislativní zkratku. Obecně tyto pojmy nedefinuje ani soudní řád správní, ale ani správní řád. Přesná definice ani není možná, protože pod pojem zásahu spadá velké množství faktických činností správních orgánů, ke kterým jsou různými zákony oprávněny. Jde o úkony neformální, pro které mohou a nemusí být stanovena pravidla, např. faktické pokyny (typicky v dopravě), bezprostřední zásahy (při ohrožení, při demonstraci, příkazy ke zjednání nápravy), zajišťovací úkony atd.; tedy obecně úkony, které nejsou činěny formou rozhodnutí, ale přesto jsou závazné pro osoby vůči nimž směřují, a ty jsou povinny na jejich základě něco konat, nějaké činnosti se zdržet nebo nějaké jednání strpět, a to na základě jak písemného, tak i faktického (ústního či jinak vyjádřeného) pokynu či příkazu. Kromě neformálnosti samotného zásahu je neformální i donucení v případě nerespektování pokynu či příkazu (když ovšem i donucení je zahrnuto pod legislativní zkratku „zásah“).

Na tomto místě považuje Nejvyšší správní soud za vhodné dodat, že veřejná správa musí být kontrolována soudní mocí vždy tam, kde svojí činností zasahuje do základních práv fyzických a právnických osob (viz např. č. 4 Ústavy ČR). O zásah ve smyslu ustanovení § 82 s. ř. s. by se pojmově jednalo tehdy, jestliže by bylo lze tvrdit, že napadeným zásahem byl žalobce přímo zkrácen na svých právech, a v tomto případě by také správní soud mohl správnímu orgánu zakázat, aby v porušování práva stěžovatelů pokračoval a přikázal, aby, je-li to možné, obnovil stav před zásahem (§ 87 odst. 2 s. ř. s.). To konkrétně znamená, že mezi napadeným zásahem a tvrzeným porušením práv musí existovat bezprostřední vztah. Smyslem soudního přezkumu těchto zásahů je totiž vyslovení zákazu pokračovat v porušování práv, což znamená, že efektivní ochranou může být pouze takové rozhodnutí soudu, které se bezprostředně může projevit v právní sféře žalobce. Proto také platí, že soud rozhoduje na základě skutkového stavu zjištěného ke dni svého rozhodnutí (§ 87 odst. 1 s. ř. s.), a nikoliv, jak je jinak typické pro správní soudnictví, na základě skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu.

V případě neumožnění nahlédnout do spisu spol. K. n. s. r. o. v likvidaci se však o nezákonný zásah zasahujících do subjektivních práv stěžovatelky nejednalo. Neumožnění nahlédnutí do daňového spisu jiné osobě než stěžovatelce – zde Ing. M. - nezákonným zásahem z povahy věci být ani nemůže, neboť tímto úkonem ani v jeho důsledku k výše uvedeným narušením nedochází a nelze tu rovněž ani konstatovat existenci vztahu mezi zásahem a tvrzeným porušením stěžovatelčiných práv. Stěžovatelka, vystupující navíc jako fyzická osoba, nikoliv jako osoba oprávněná jednat za právnickou osobu, není ani přímo

zkrácena na svých právech, a není vystavena žádnému reálnému omezení. Pokud tedy krajský soud uzavřel, že se v daném případě nejednalo o nezákonný zásah, nelze než tomuto závěru přisvědčit.

K otázce, zda lze platně udělit plnou moc k zastupování v daňovém řízení s ohledem na prohlášení konkursu, Nejvyšší správní soud uvádí, že prohlášením konkursu přechází oprávnění nakládat s majetkem podstaty na správce konkurzní podstaty. Vliv konkursního řízení na daňové řízení se tedy projevuje mimo jiné právě v účincích prohlášení konkursu stanovených v § 14 odst. 1 písm. h) zákona o konkurzu a vyrovnání kdy v důsledku prohlášení konkursu zanikne plná moc udělená úpadcem podle § 10 odst. 3 daňového řádu pro daňové řízení a dotýká-li se daňové řízení jakýmkoliv způsobem majetku, který spadá do konkurzní podstaty, je nutné na případné zmocnění udělené jinou osobou než správcem konkurzní podstaty pohlížet jako na zmocnění neúčinné. Žádá-li stěžovatelka na správci daně, za shora popsaných okolností provedení předmětných úkonů, dovolává se práva, které nelze dovodit z žádného zákonného ustanovení.

Krajský soud se nedopustil stěžovatelkou namítané nezákonnosti, a to ani použitím nesprávného právního předpisu či nesprávné právní normy, nesprávným posouzením právní otázky ani chybnou interpretací zákona.

Ze shora uvedeného důvodu pak Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, proto mu právo na náhradu nákladů nenáleží. To by náleželo žalovanému. Protože však žalovaný žádné náklady neuplatňoval a Nejvyšší správní soud ani žádné náklady, jež by mu vznikly a jež by překročily náklady jeho běžné administrativní činnosti, ze spisu nezjistil, rozhodl tak, že žalovanému, přestože měl ve věci plný úspěch, se náhrada nákladů řízení nepřiznává.

P o u ě n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 7. prosince 2007

JUDr. Ludmila Valentová
předsedkyně senátu